

СИСТЕМА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Левченко Д.Б.

НК – Мартин О.М., к. е. н., доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Розвиток глобалізаційних процесів не усуває небезпек, які загрожують нормальному функціонуванню людського суспільства. Сучасні соціально-економічні системи вразливі до надзвичайних ситуацій, які є реальними дестабілізаторами їх розвитку і функціонування.

Навантаження на навколишнє середовище та посилення масштабів техногенної діяльності людського суспільства створюють та посилюють реальні загрози для праці людини та її життєдіяльності. Зростає кількість жертв від наслідків різноманітних надзвичайних ситуацій, стихійних лих, катастроф, промислових аварій, наносяться значні матеріальні збитки. Так, протягом 2017 року в Україні зареєстровано 166 надзвичайні ситуації (у 2013 році – 74), які відповідно до Національного класифікатора надзвичайних ситуацій ДК 019:2010 їх розподілилися на: 50 – техногенного характеру, 107 – природного характеру, 9 – соціального характеру. Унаслідок цих надзвичайних ситуацій загинуло 183 особи та постраждали 1856 осіб (у 2013 році відповідно – 124 особи та 268 осіб). Значна частина надзвичайних ситуацій спричинена пожежами, вибухами, інфекційними захворюваннями сільськогосподарських тварин та отруєнь людей. У 2017 році матеріальні збитки в середньому у розрахунку на одну надзвичайну ситуацію становили 5318 тис. грн., тоді як у 2016 році – 1781 тис. грн., тобто у 2017 році зросли у 3 рази.

Посилення загроз від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та соціального характеру вимагає посиленої уваги зі сторони держави в напрямі вирішення існуючих проблем. З цією метою необхідно:

- 1) забезпечити розвиток сектору безпеки і оборони, який адекватно і гнучко реагуватиме на загрози, раціонально використовуючи можливості і ресурси;
- 2) підвищити спроможність Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо ефективного управління єдиною державною системою цивільного захисту;
- 3) в контексті забезпечення безпеки населення і територій, в тому числі і пожежної та техногенної безпеки проводити узгодження законодавства України з нормами міжнародного права і міжнародними договорами України;
- 4) підвищити відповідальність за порушення норм і правил у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, забезпечення пожежної та техногенної безпеки та безпеки людей на водних об'єктах;
- 5) сприяти розвитку фундаментальної та прикладної науки, техніки і технологій, фінансувати і контролювати наукові дослідження стосовно створення методик оцінки ризиків надзвичайних ситуацій.

Основними напрямками розвитку системи цивільного захисту України на сучасному етапі є:

- 1) «створення оптимальної та ефективної системи державного управління з питань цивільного захисту;
- 2) впровадження ефективних та надійних заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;
- 3) здійснення економічно обґрунтованого комплексу заходів, спрямованих на запобігання надзвичайних ситуацій;
- 4) забезпечення превентивного розвитку оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС та інших аварійно-рятувальних служб [2, с. 94];
- 5) удосконалення нормативно-правової бази в сфері цивільного захисту та поглиблення міжнародного співробітництва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://undicz.dsns.gov.ua/ua/Analitichniy-oglyad-stanu-tehnogennoyi-ta-prirodnoyi-bezpeki-v-Ukrayini.html>.
2. Квашук В.П. Система цивільного захисту та безпеки держави, проектно-орієнтоване управління: компетентнісний підхід / В.П. Квашук, Ю.П. Рак // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – 2013. – № 7. – С. 92-99.
3. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://undicz.dsns.gov.ua/ua/Nacionalna-dopovid-pro-stan-tehnogennoyi-ta-prirodnoyi-bezpeki-v-Ukrayini.html>.